

EP deputāti liek pamatus efektīvai ES veselības programmai

Foto: Eiropas Parlaments vēlas stiprināt veselības aprūpes sistēmas, lai tās spētu pārvarēt tādas krīzes kā Covid-19 ©Philippe LOPEZ/AFP

- Jāizveido Eiropas veselības reaģēšanas mehānisms ES noturībai pret krīzēm
- Nepieciešama vienota ES sistēma, lai novērstu zāļu un medicīnisko ierīču trūkumu
- Jādigitalizē veselības aprūpe, ieviešot Eiropas e-veselības kartes
- Daudzgaļu budžeta sarunās EP panācis “ES Veselības” finansējuma trīskāršošanu

Eiropas Parlamenta deputāti pieņem prasības topošajai ES veselības programmai, lai novērstu Covid-19 parādītās nepilnības un sagatavotu veselības aprūpes sistēmas apdraudējumiem nākotnē.

Piektdien Eiropas Parlaments pieņēma nostāju par Komisijas priekšlikumu, kurā prasīts ievērojami uzlabot ES rīcību veselības aprūpes jomā, ieviešot programmu “[ES Veselība](#)”. Nostāju pieņēma, 615 deputātiem balsojot par, 34 — pret un 39 deputātiem atturoties.

Covid-19 krīze apliecinājusi, ka ES steidzami jāīsteno vērienīga programma, lai Eiropas veselības aprūpes sistēmas sagatavotu potenciāliem veselības apdraudējumiem nākotnē. Deputāti norāda, ka ar šādu programmu ES sekmīgi saglabās savu pasaulē veselīgākā reģiona statusu.

Viņi arī piebilst, ka šo mērķi nebūtu iespējams sasniegt, ja pēc dalībvalstu ierosinājuma veselības programmai paredzēto budžetu samazinātu līdz 1,7 miljardiem eiro. Nesen panāktajā [kompromisā par ES daudzgadu budžetu](#) Parlamentam izdevās nodrošināt budžeta trīskāršošanu līdz 5,1 miljardam eiro.

Starptautiski veselības apdraudējumi

Programmas “ES Veselība” mērķis ir sagatavot Eiropas Savienību starptautiskiem veselības apdraudējumiem un veidot noturīgākas veselības aprūpes sistēmas. To īstenojot, ES būtu gatava epidēmijām nākotnē. Programmai jāpalīdz risināt tādas ilgstošas problēmas kā sabiedrības novecošana un nevienlīdzība veselības aprūpes pieejamībā.

Lai ES būtu labāk sagatavota potenciālām krīzēm veselības jomā, Parlamenta deputāti arī vēlas, lai ES dalībvalstis ciešāk sadarbotos, kas nozīmē arī Eiropas veselības reaģēšanas mehānisma izveidi. Viņi aicina veidot arī publisku ES saziņas portālu, kurā var dalīties ar pārbaudītu informāciju, sūtīt Eiropas iedzīvotājiem brīdinājumus un novērst dezinformāciju. EP arī prasa paplašināt Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*ECDC*) un Eiropas Zāļu aģentūras (*EMA*) pilnvaras.

Zāļu un medicīnisko ierīču pieejamība visās dalībvalstīs

Covid-19 krīze cēla gaismā dažādas valstu veselības aprūpes sistēmu nepilnības. Tā parādīja ES valstu atkarību no trešām valstīm, kad ir jāsigādā zāles, medicīniskās ierīces un individuālie aizsardzības līdzekļi. Ar programmu “ES Veselība” būtu jāatbalsta Eiropas uzraudzības, ziņošanas un brīdināšanas sistēmas izveide. Šī sistēma palīdzētu konstatēt un brīdināt par zāļu, medicīnisko ierīču, vakcīnu, diagnostikas rīku un citu veselības aprūpes preču trūkumu. Tādējādi vienotais tirgus nesadrumstalotos, turklāt preces varētu sagādāt vieglāk un par saprātīgākām cenām. Arī piegādes ķēdes nebūtu tik atkarīgas no valstīm ārpus ES.

Lai sasniegtu programmas mērķus, ziņojumā ierosināts lielāku uzmanību pievērst slimību profilaksei, novēršot tādas veselības apdraudējumus kā alkohola un tabakas lietošana. Ierosināts arī digitalizēt veselības aprūpi, izveidojot Eiropas e-veselības karšu sistēmu.

Parlamenta deputāti arī vēlas panākt vispārēju veselības apdrošināšanu, ietverot piekļuvi seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un tiesībām, un ES pasākumus vēža novēršanai.

Lai programma darbotos veiksmīgi, EP deputāti ierosina izveidot vadības grupu, kuras sastāvā būtu neatkarīgi sabiedrības veselības eksperti.

Citāts

Pēc balsojuma Parlamenta ziņotājs [Kristians-Silviu Bušoj](#)s (PPE, Rumānija) teica: “Covid-19 krīze parādīja, ka mums ir nepieciešami precīzi un pienācīgi finansēti veselības aprūpes instrumenti. Ir jāveicina inovācija un vairāk jāiegulda veselībā kopumā. Mums jābūt gataviem pandēmijām un veselības apdraudējumiem nākotnē un jāstiprina veselības aprūpes sistēmu noturība. Lai to panāktu, bija neatsverami būtiski palielināt programmas “ES Veselība” finansējumu no 1,7 miljardiem līdz 5,1 miljardiem eiro.”

Turpmākie soļi

Parlaments ir gatavs sākt sarunas ar dalībvalstīm, lai no 2021. gada sākuma programmu varētu īstenot.

Vispārēja informācija

Komisija 2020. gada 28. maijā Komisija kā daļu no atveseļošanas plāna ierosināja jaunu, neatkarīgu programmu “ES Veselība” 2021. līdz 2027. gadam. Iepriekš veselības programma bija iekļauta sākotnējā ES budžetā 2021.–2027. gadam kā viens no Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) elementiem.

Papildu informācija

[Procedūras fails](#)

[Pieņemtais teksts būs pieejams šeit \(13.11.2020.\)](#)

[Ziņotājs Kristians-Silviu Bušoj](#)s (PPE, Rumānija)

[EP Izpētes dienesta publikācija par programmu “ES Veselība”](#)

Kontakti

Thomas HAAHR

Press Officer

☎ (+32) 2 28 42976 (BXL)

📞 (+32) 470 88 09 87

✉ thomas.haahr@europarl.europa.eu

Agnese KRIVADE

Press Officer

☎ (+32) 228 46 718 (BXL)

📱 (+32) 470 89 01 46

✉ agnese.krivade@europarl.europa.eu

Jānis KRASTIŅŠ

Preses sekretārs

☎ (+371) 6708 5461

📱 (+371) 26 542 369

✉ janis.krastins@europarl.europa.eu
